

FORTA

OPLEIDINGEN

vierdaagse vervolgcursus schematherapie

Behandeling van persoonlijkheidsproblematiek

Algemeen

Inleiding

Schematherapie is een vorm van psychotherapie voor mensen met ernstige psychische stoornissen, ontwikkeld als behandeling van persoonlijkheidsproblematiek, maar inmiddels ook effectief gebleken bij bijv. een recidiverende depressie of angststoornis. Schematherapie helpt de cliënt om de oorsprong van disfunctionele gedragspatronen te doorgronden en te veranderen. De invloed van ervaringen uit de jeugd op patronen en het dagelijkse leven worden onderzocht. Doel is om de cliënt te laten voelen wat zijn/haar behoeften zijn, te verwerken wat hij/zij is tekortgekomen en om op een gezondere manier te leren reageren op behoeftes, problemen en frustraties. Hierdoor veranderen niet alleen het gedrag, maar ook gedachten en gevoelens.

In de vervolgcursus worden de basisprincipes van schematherapie als bekend verondersteld en ligt de focus op het verdiepen van kennis en vaardigheden. Er wordt onder meer aandacht besteed aan casusconceptualisatie van verschillende persoonlijkheidsstoornissen, de therapeutische relatie, het werken met schema's en schemamodi, omgaan met boosheid en therapieverstorend gedrag, limited reparenting en experiëntiële technieken. Ook de invloed van de eigen schema's van de therapeut komt aan de orde.

Aan de hand van casuïstiek wordt veel praktisch geoefend met de verschillende technieken, zowel op het gebied van diagnostiek als behandeling. Er wordt veel in subgroepen gewerkt, waarbij de docent gerichte feedback geeft. Werkvormen zijn onder andere demonstraties, rollenspellen, schriftelijke opdrachten en discussies.

Van cursisten wordt verwacht dat ze casuïstiek inbrengen, oefenen met interventies en zelfstandig opdrachten uitvoeren voor de cursus. Om optimaal gebruik te maken van de cursus is het wenselijk dat cursisten werken met cliënten lijdend aan psychische problemen.

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen aan bod:

- Schematherapeutisch model en behandeling bij verschillende (persoonlijkheids)problemen
- Opzet en fasering van de schematherapeutische behandeling
- Herkennen en hanteren van verschillende schema's en modi, schemamodewerk
- Verbreding van vaardigheden in schematherapeutische interventies: experiëntiële, cognitieve en gedragsmatige technieken
- Therapeutische houding en hanteren van de therapeutische relatie
- Toepassing van schematherapie in groepen
- Toepassen van schematherapeutische interventies bij verslaving
- Schema's en modi van de therapeut
- Gezonde modi

Leerdoelen

- Schema's en schemamodi herkennen en de functie hiervan analyseren
- De verschillende schemamodimodellen kunnen toepassen in de praktijk (cluster B en cluster C persoonlijkheidsproblematiek)
- Interventies kunnen afstemmen op de schema's en modi van de cliënt en de fase van behandeling
- Experiëntiële technieken kunnen toepassen bij disfunctionele schemamodi; meerstoelentechniek, imaginatie en rescripting, modidialoog, etc.
- Cognitieve technieken kunnen toepassen bij disfunctionele schema's en modi; cognitief dagboek, flashcards, geldigheid van schema's toetsen, dialoog met gezonde kant, etc.
- Gedragspatronen doorbreken bij disfunctionele schema's en modi; gedragsexperimenten, imaginatie, rollenspel, huiswerk, etc.

- De therapeutische relatie hanteren (limited reparenting, empathische confrontatie)
- Limit setting, grenzen kunnen stellen aan disfunctioneel en therapieverstorend gedrag (modi)
- Kunnen omgaan met boosheid of ontbreken van boosheid
- Versterken van de Gezonde volwassene en het blijde kind
- Kennis en vaardigheden in de toepassing van schematherapie in groepen
- Kunnen herkennen van de functie van verslaving binnen schematherapie
- Toepassen van schematherapeutische interventies bij verslaving
- Eigen schema's en modi kunnen herkennen die een rol spelen in de therapeutische relatie

Literatuur

De literatuur dient voorafgaand aan de bijeenkomsten te worden gelezen en wordt slechts kort toegelicht in de cursus.

Verplichte literatuur

- Young, J.E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E. (2005). Schemagerichte therapie. Handboek voor therapeuten. Houten: Bohn Stafleu van Loghum. (190 pag.)
ISBN 9789031343355.
- Genderen, H. van & Arntz, A., 2010, Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis. Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds. (48 pag.)
ISBN 9789057123085.
- Farrell, J.M. & Shaw, I.A. (2015). Schematherapie in de klinische praktijk. Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds. (327 pag.)
ISBN 9789057124365.

Aanbevolen literatuur

Onderstaande literatuur zijn suggesties om je kennis te verbreden. De literatuur wordt niet besproken tijdens de les.

- Vreeswijk, M. van, Broersen, J. & M. Nadort (red) (2008). Handboek Schematherapie. Theorie, praktijk en onderzoek. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
ISBN 9789031353040.
- Vreeswijk, M. van & Broersen, J. (2017) Handleiding kortdurende schematherapie. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
ISBN 9789036815468.
- Vreeswijk, M. van, Broersen, J. & Nadort, M. (eds). , 2015, The Wiley-Blackwell Handbook of Schema Therapy. Theory, research, and practice. Malden: Wiley-Blackwell.
ISBN 9781119057291. (45 pag.)
- Genderen, H. van, Jacob, G. & Seebauer, L. (2012). Patronen doorbreken. Negatieve gevoelens en gewoonten herkennen en veranderen. Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds.
ISBN 9789057123559.
- Young, J.E., & Klosko, J.S. (1999). Leven in je leven. Leer de valkuilen in je leven kennen. Lisse: Swets en Zeitlinger.
ISBN 9789026515699.
- Claassen, A.M. & Pol, S. (2015). Schematherapie en de Gezonde Volwassene. Houten: Bohn Stafleu van Loghum. (50 pag.)
ISBN 9789036809504.